

Na drugem mestu objavlja-
mo v poglavitnih potezah go-
vor, s katerom je gover La Fol-
lette v Wisconsinu naznani rojstvo nove politične stranke.
Od tega dogodka je poteklo še-
le nekaj dni, vendar je zanimivo opazovati, kako so nekateri znani komentatorji reagirali na ta dogodek.

Resnobni in konservativni Walter Lippmann se v bistvu strinja z idejami wisconsinskega governerja, ima pa pomislike, če ji bo z ozirom na njegova mlada leta zan ali pridobil dovolj respekta, da bi se ga priznalo za voditelja stranke, ki stremi po uveljavljenju na narodni pozornici. General Johnson, bivši glavar NRA, piše, da se tudi strinja z večino La Follettovih izvajanj, ampak njega, starega mačka, ne bo prepričal, da se za njegovimi besedami ne skriva socializem. Saj La Follette zahteva, da se kontrola denarja in kredita vzame iz rok privatnikov in da pride v vladne roke. In če to ni socializem, kaj pa je, bi rad vedel stari general. Najbolj vznemirjen je Heywood Broun, neodvisni levičarsko usmerjeni kolonar in predsednik Newpaper Guilda, ki je mnenja, da celo Hoover ni še nikdar očetoval tako reaktivarni izjavi kot je La Follette.

Resnica je, da La Follette navedi temu, da kritizira Roosevelta in sedanji administraciji očita breznačrtost, kar je vse dovolj res, tudi sam ni razvil nikakega jasnega programa ali načrta. Izpovedal je, s skoro mesijansko gorečnostjo, edinoleto, da ima globoko vero v Ameriko in njeno demokratično tradicijo. V dobi, ko je demokracija tako ogrožena od diktatorjev kot je danes, je to sicer važno in značilno, ampak če je dovolj, je drugo vprašanje.

NAPREDNI TISK

Devet je mesecev je že odkar je začel izahajati "Cankarjev glasnik", ki je edina napredna mesečna revija med ameriškimi Slovenci. List je bil dober takoj začetka ter se boljša od meseca do meseca. Delavski krogi v stari domovini nam, zavidajo ker ne zmorcejo take revije.

Vse to je lepo in razveseljivo, vendar dejstvo je, da zanimala za revijo med nami ni toliko kot bi bilo želeli. Kot razvidno iz poročil, podanih na sejah Cankarjeve ustanove, revija potrebuje več naročnikov, vsaj tisoč več kot jih ima sedaj, predno bo njen obstoj zagotovljen.

Kdor še ni naročen na "Cankarjev glasnik", naj se naroči. Naslov je: 6411 St. Clair Ave., in cena za celo leto \$3.00, za pol leta pa \$1.75.

KOMPROMIS S FAŠIZ- MOM JE NEMOGOČ

Thomas Mann, slavni nemški pisatelj in anti-fašist, je preteklo nedeljo v govoru, ki ga je imel v Clevelandu, izjavil:

"Ako hoče demokracija vzdružati pred fašizmom, se ne sme varati glede zločestnosti te nove stvari, ki se je pojavila na svetu. Nevarnost za demokracijo tiči v iluziji, da se tej novi pošastni stvari more priti v okom z razumevanjem in lojalno koncesijo. To pa je nevarna zmota. Demokracija in fašizem živita v dveh različnih svetovih. Ako fašizem dobi eno koncesijo od demokracije — ako se demokracija poda na eni točki, bo fašizem izrabil priliko ter smatral koncesijo za podajo."

Če se hoče demokracija ohraniti, mora postati nekaj več kot je bil meščanski liberalizem

Na drugem mestu objavlja-
mo v poglavitnih potezah go-
vor, s katerom je gover La Fol-
lette v Wisconsinu naznani rojstvo nove politične stranke.
Od tega dogodka je poteklo še-
le nekaj dni, vendar je zanimivo opazovati, kako so nekateri znani komentatorji reagirali na ta dogodek.

Resnobni in konservativni Walter Lippmann se v bistvu strinja z idejami wisconsinskega governerja, ima pa pomislike, če ji bo z ozirom na njegova mlada leta zan ali pridobil dovolj respekta, da bi se ga priznalo za voditelja stranke, ki stremi po uveljavljenju na narodni pozornici. General Johnson, bivši glavar NRA, piše, da se tudi strinja z večino La Follettovih izvajanj, ampak njega, starega mačka, ne bo prepričal, da se za njegovimi besedami ne skriva socializem. Saj La Follette zahteva, da se kontrola denarja in kredita vzame iz rok privatnikov in da pride v vladne roke. In če to ni socializem, kaj pa je, bi rad vedel stari general. Najbolj vznemirjen je Heywood Broun, neodvisni levičarsko usmerjeni kolonar in predsednik Newpaper Guilda, ki je mnenja, da celo Hoover ni še nikdar očetoval tako reaktivarni izjavi kot je La Follette.

Resnica je, da La Follette navedi temu, da kritizira Roosevelta in sedanji administraciji očita breznačrtost, kar je vse dovolj res, tudi sam ni razvil nikakega jasnega programa ali načrta. Izpovedal je, s skoro mesijansko gorečnostjo, edinoleto, da ima globoko vero v Ameriko in njeno demokratično tradicijo. V dobi, ko je demokracija tako ogrožena od diktatorjev kot je danes, je to sicer važno in značilno, ampak če je dovolj, je drugo vprašanje.

Vendar škodilo tudi ne bo, če se seznamimo z nekaterimi važnimi fakti glede gibanja bratskih organizacij v Ameriki v obči. Iz literature, ki jo je objavil National Fraternal Congress, izvemo, da ena izmed vsakih 14 oseb v deželi, odstranili ali otrok, spada k eni ali drugi bratski organizaciji in da so te organizacije od svojega začetka pa do danes izplačale svojim članom okrog pet milijard in pol dolarjev v obliki zavarovan pri domači, dobrin in zanesljivi bratski podporni organizaciji.

Danes štejejo ameriške brat-

VOLUME III.

Cleveland, Ohio, May 4th, 1938

Glasilo

Slovenske Svobodomselne Podporne Zveze

NUMBER 91

NAPREDEX

PROGRESS

Tekoči tened je posvečen idejam bratstva in bratskih organizacij

Bratske organizacije v Ameriki štejejo osem milijonov članov. Izplačale so pet milijard in pol v obliki raznih podpor

Ta tened se v Ameriki praznuje "Fraternal Week", ali "teden bratstva", ki je posvečen ideji medsebojne bratske pomoči, ki jo reprezentirajo podporne organizacije. Za slovenske delavce v Ameriki tak tened ni potreben, kajti glavni tok našega javnega življenja izvirajo iz podpornih organizacij, ki so bile od vsega začetka in so še danes hrbitenca vsega drugega našega dela in torej ne preti nobena nevarnost, da bi pozabili, kako važna je ta ideja za nas.

Vendar škodilo tudi ne bo, če se seznamimo z nekaterimi važnimi fakti glede gibanja bratskih organizacij v Ameriki v obči. Iz literature, ki jo je objavil National Fraternal Congress, izvemo, da ena izmed vsakih 14 oseb v deželi, odstranili ali otrok, spada k eni ali drugi bratski organizaciji in da so te organizacije od svojega začetka pa do danes izplačale svojim članom okrog pet milijard in pol dolarjev v obliki zavarovan pri domači, dobrin in zanesljivi bratski podporni organizaciji.

SSPZ se po velikosti ne more meriti z velikimi podpornimi organizacijami, toda po svoji finančni zdravosti in poslovnih naprednostih se lahko uspešno meri z največjimi sličnimi ustanovami v deželi. Zato je članstvo lahko ponosno nanjo ter brez skrbib agitira za njen razmah. Biti član SSPZ pomeni, biti zavarovan pri domači, dobrin in zanesljivi bratski podporni organizaciji.

Danes štejejo ameriške brat-

iske organizacije okrog osem milijonov članov in njih premoženje znaša okrog milijardo dolarjev. V prošlem letu so imele skoro 186 milijonov dolarjev dohodka, skupna zavarovalnična delavnica v Ameriki pa znaša okrog šest milijard dolarjev.

Namen "bratskega tedna" je seznaniti z delovanjem bratskih podpornih organizacij tisti del javnosti, ki o njih ničesar ne ve, ali pa ima o njih neprave pojme. Poudarek zaslubi posebno dejstvo, da bratski sistem ne bazira na profitni podlagi, v čemur se loči od komercijalnega insurenca.

SSPZ se po velikosti ne more meriti z velikimi podpornimi organizacijami, toda po svoji finančni zdravosti in poslovnih naprednostih se lahko uspešno meri z največjimi sličnimi ustanovami v deželi. Zato je članstvo lahko ponosno nanjo ter brez skrbib agitira za njen razmah. Biti član SSPZ pomeni, biti zavarovan pri domači, dobrin in zanesljivi bratski podporni organizaciji.

THOMAS UGRABLJEN V JERSEY CITY

Anglija in Francija v novem sporazumu

V Jersey City, N. J., kjer vladava župan Frank Hague kot absoluten diktator, je bil prošli tened ugrabljen in s silo odveden socialistični vodja Norman Thomas, ki se je takoj vrnil v mesto ter brzjavno pozval načelnika zvezne tajne policije J. Edgarja Hooverja, da stori svojo dolžnost. Pod administracijo bossa Haguea, ki je tudi podpredsednik dem. nar. odbora, ustavne civilne svobodske ne pomenijo ničesar. Fašistična nevarnost v Ameriki ni nikaka fikcija, kadar se godijo take reči.

FORD NA OBISKU PRI ROOSEVELTU

Prošli tened je bil Henry Ford na obisku v Beli hiši. Šel je tja na povabilo od strani predsednika Roosevelteta. Avtomobilski kralj po končanem obisku ni hotel podati nikake izjave. Dan prej je skupina bankirjev in industrijskih prvakov obljudila "sodelovanje z vlado." Takih izjav smo že v preteklosti dosti slišali, ampak pomenile niso še nikoli nič. Prizadevanja administracije, da bi si pridobila dobro voljo velebiznisa, so očvidno brez uspeha.

polpretekle dobe, je reklo Mann. Potrebna je reforma—reforma v socialnem smislu...

"Le s tako reformo bo demokracija kos totalitarnim državam. In ta reforma se mora načasati tako na duševno kot ekonomsko svobodo. Svoboda mora zopet postati možata, mora zopet nositi oklep ter se braniti pred svojimi smrtnimi sovražniki. Po vseh trpkih skušnjah zadnjih let mora priti do spoznanja, da s pacifizmom, ki odklanja vojno za vsako ceno, vojne ne odpravlja, temveč jo

izziva."

KOLEDAR PRIREDITEV SSPZ

Petek, 6. maja. — Spartan Juniors, Vrtec št. 5, Cleveland, O., zabava in kazanjan filmov, v spodnjem dvorani S. N. Doma na St. Clair Ave. Začetek ob 7. uri zvečer.

Nedelja, 8. maja. — Vrtec št. 13, Madison, Ill., dramski predstava. Začetek ob 2. uri popoldne.

Soboto, 14. maja. — Igra in predvajanje filmov po br. M. Vrhovniku, prirejata društvo št. 102 in Vrtec št. 77, Center, Pa. Začetek ob 7. uri zvečer.

Sobota, 14. maja. — Društvo št. 158, Massillon, Ohio, veselica v proslavo 20-letnice društvenega obstanka, v Kalman dvorani, Walnut rd.

Nedelja 22. maja. — Piknik Federacije društev SSPZ v zapadni Pensilvaniji, v Whippoorwill Grove, Library, Pa.

Nedelja, 29. maja. — Kulturni festival Vrtec v SNPJ dvorani, Chicago, Ill. Nastopajo člani Vrtev iz Chicaga, Milwaukeea, Indianapolisa in Cleveland.

Sobota, 28. maja. — Proslava 30-letnice SSPZ Federacija društev SSPZ v Kansasu; se vrši v Yale, Wan.

Nedelja 29. maja. — Piknik društva št. 172, Library, Pa, Wippoorwill Grove.

"My America" - nova Adamičeva knjiga

Dne 25. maja bo v založbi Harper Brothers v New Yorku izšla nova knjiga našega slovensko-ameriškega pisatelja Louisa Adamiča. Bo to največje Adamičeve delo po obsegu — vsebovala bo 350,000 besed — ter po pisateljevem mnenju tudi najboljše. Vse, kar je doslej napisal, je bila le prizura za to knjigo, pravi Adamič sam. Dalji je naslov "My America" (Moja Amerika).

"My America" je pisana po vzoru "The Native's Return". V nji podaja Adamič sliko sodobne Amerike, kakor jo vidijo njegove oči. Osvetlil je razne važne osebnosti v javnem življenju dežele, delavske voditelje, politike, pisatelje, industrijalce, itd., ter opisal značilne pojave v življenju "novih Amerikanecov" t. j. mogočne mase.

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

LA FOLLETTE NAZNANIL ROJSTVO NARODNE PROGRESIVNE STRANGE

Odklanja tako socijalizem in komunizem kot fašizem ter pozivlja k odprtju "novega frontirja."

VLADA NAJIMA MOČ USTVARITI "ENAKO PRILIKO ZA VSE." NE RELIF, TEMVEČ DELO BO REŠILO AMERIKO

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Na kampusu Wisconsinske državne univerze v Madisonu je govoril Philip La Follette

Nacijski firer na obisku v Italiji

Ali se diktatorja zedinita za enoten program fašistične ekspanzije?

Revna Italija je potrošila 25 milijonov dolarjev, da se kolikor mogoče postavi v očeh Adolfa Hitlerja, ki se te dni mudi na obisku v Italiji. Vršili se bodo slavnostni sprejem, parade in eksibicije vojaške sile, ki jo zmore fašistična Italija na kopnenih, v vodi in v zraku. Mussolini hoče prepričati svojega gosta, ki ga je pred nekaj meseci sprejel na sličen način in mu razkazal moč tretjega rajha, da je "imperialna Italija" država, katere zavezništvo je nekaj vredno, in obratno, da bi bila nevarna kot sovražnica. Na zunaj seveda se bo vršila vse v znanimenju najčistejšega priateljstva in populnega soglasja med obema fašističnima d

NAPREDEK

GLASILLO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI-
SELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglašev: 40 palec za posameznike; 35 palec za društva

Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES-
SIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.75 per year — nonmembers \$1.50

foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

NAPREDEK Naslov uredništva in upravnosti:
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.
Telephone: Henderson 5311

VOLUME III. NUMBER 91

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

MATERINSTVO V SPREMINJAJO- ČEM SVETU

JASNO JE, da so pojmi o tem, kaj je moralno ali nemoralno, podvrženi spremembam. Kaj je tisto, kar povzroča sprememb? Kako to, da nekaj, kar se je smatralo za dobro v gotovem času ali kraju, se more v drugem času ali kraju smatrati za slabo?

Ekonomika baza življenja je najbrže odgovorna tudi za spreminjajoče pojme o moralnosti. V zgodovini je bilo dvoje globokih sprememb te vrste; ena je bila prehod iz lova k poljedelstvu, druga iz poljedelstva v industrijo. V vsakem slučaju je moralni pravilnik, ki je služil interesom skupine v starejši obliki življenja, postal neprikladen ter je počasi in kaotično prešel v novega.

Ne vemo natančno, kako so se ljudje spremenili iz lovcev v poljedelcev, ampak gotovi smo lahko, da je prehod ustvaril zahtevo po novih vrlinah, in da so mnoge stare vrline v ustaljeni mirnosti poljedelskega življenja dobitne značaj pregrešnosti. Pridnost je postala bolj pomembna kot hrabrost, varčnost bolj zaželjiva kot našljost in mir bolj dobičkanos kot vojna. Predvsem se je spremenilo stanje ženske; bila je več vredna na zemlji kot na lovu, kajti kot gospodinja je opravljala na domu in okrog doma nešteto opravil, katerih vrednost je desetkrat odtehtala njeno vzdržavo. Najeti žensko za vse te številne posle bi bilo dragoo; bilo je cenejše oženiti se. In ne samo to: vsak otrok, ki ga je rodila, je bil kmalu v pomoč pri delu, katera je delače prekašala njegove majhne potrebe. Otroci so delali na kmetijah za svoje starše, dokler niso dorastli; za njih izobrazbo ni bilo treba trošiti denarja; in celo dekleta so bila primeroma koristna. Materinstvo je bilo torej sveto; porodna kontrola nemoralna in velike družine Bogu dopadljive . . .

Potem so se nenadoma pojavile tovarne; moški, ženske in otroci so začeli zapuščati dom in družino, avtoriteto in enotnost, da delajo kot posamezniki in da so plačani kot posamezniki. Šli so na delo v mrke stavbe, ki so bile zgrajene, ne da nudijo streho človeškim bitjem, temveč strojem. Mesta so rastla; in namesto trudopalnega dela na poljih, namesto sejanja in žetve, so ljudje začeli boj na življenje in smrt v temnih in umazanih fabrikah, boj z jermenimi in škripci, velikimi noži in žagami, desetisočerimi kolesmi in stikalnicami, želesnimi rokami in zobimi. Iznjadbe so se plodile kot proletarci, ki so jih obratovali; vsako leto je nov rod mehanizmov napravil življenje bolj težavno za obratovanje in razumevanje.

Prehod iz poljedelstva v industrijo je takoj začel vplivati na moralo človeštva. Ženitev je iz potrebe postala pozna, in moški, bolj obremenjen z zahtevami življenja kot kdaj poprej, je videl, kako je razvoj tovarn in strojev vzel ženski njeni nekdanjo funkcijo. Ako se oženi, ga tradicija, podedovana po moralnem zakoniku poljedelske dobe, sili, da ženo drži na domu — na domu, oropanem nekdanje pomembnosti in dela. In ako noče, da žena ostane brez posla in postane mati, bodo njegove težave narastle, kajti materinstvo je sedaj postalo draga zaveda, zvezana z zdravnikami, bolničarkami, bolnišnicami in instrumenti; in moderna ženska ne more rotiti otrok tako lahko in preprosto kot jih je rodila njena babica. Ampak če jih rodi mnogo, tem hujše, ker otrok ni več cenena pomoč pri delu, temveč le novo breme; otrok je treba izobraziti in vzdrževati do šestnajstega, dvajsetega leta ali celo dalj; treba jih je oblačiti po najnovejši modi, da ne zaostajajo za drugimi otroci, katerih starši nočejo, da bi zaostajali za njimi. Kadars končno začeno delati in služiti, uhebre oblasti staršev v svobodo neodgovornega individualnega življenja; in tudi če ne bi šli v svet iz lastnega nagiba, klic dela in kruha, preselevarje trgov, tovarn in industrij, bi jih odtrgal od doma in razmetal kot drobne razstreljene granate.

Zdi te torej, da je v mestih materinstvo postalo neko vrste sušnost, nesmiselna žrtev za podaljšanje zaroda, katero pametna ženska sprejme kolikor mogoče pozno in bolje nikoli kot pozno. Porodna kontrola si je pod takimi okolčinami hitro pridobila priznanje in ugled in sredstva za preprečenje zanositve so postala eden izmed problemov za modroslovce.

Ker je dom postal prazen in ni bil nič več prostor, kjer se je nekaj delalo in živilo življenje, so ga moški in

ženske zapustili in začeli živeti v škatljah, v mravljiščih, zvanih apartmet poslopja, takorekoč v spalnih hišah za ljudi, katerih življenje, podnevi in ponoči, poteka zunaj, v hrušču in trušču ulice. Ustanova, ki je trajala skozi deset tisočletij, je bila uničena v teku enega rodu. Znanstveni sociologi in socialni psihologi so učili, da ustavove, navade in morale se ne morejo spremeniti, razen potom počasnih in komaj opazljivih stopenj, tu pa je bila ena največjih sprememb v zgodovini civilizacije in prisla je skoro preko noči, med otroško in zrelo dobo enega človeka. Uredniki, pridigarji in politiki so slovensko svatili in klicali na boj proti socialistom, "ki hočejo uničiti dom", med tem pa je neizprosn proces ekonomske spremembe pred njihovimi očmi zavrsil tragedijo, predno so moralisti mogli spoznati, kje tiči vzrok.

Dom v starem smislu besede bi se bil utegnil rešiti, ako bi ga bili napolnjevali otroci, skrbi zanje in njihovo čebljelanje; ampak industrijska revolucija je vzela tudi otroke. Otroci, ki so bili taka pomoč in toliko veselje na prostorih kmetijah, so postali draga ovira v natrpanih mestih in tesnih apartmetih. Na svetu je nastala preobilica delavcev, staromodni plodnosti je bilo treba napraviti konec, saj drugače ostanejo ljudje za vedno revni in nevedni.

Prihod strojev je ustvaril tovarne, tovarne so ustvarile mesta, mesta pa so prinesla demokracijo, socializem in porodno kontrolo. Nihče ni hotel tega; vse duhovite obrambe pravic žensk na nekajko utehe pred vekovečnim materinstvom so imele tako malo opraviti s tem, in vsi slovenski opomini pridigarjev in politikov niso mogli ustaviti vsega tega. Vsa zgodovina Evrope in Amerike v teku zadnjih sto let bi se morala spremeniti, ako bi se bilo hotelo preprečiti te rezultate. Toda toka zgodovine, kakor energije, se ne da obrniti nazaj; sama v sebi nosi neko usodnost — mora se izteči.

Ženska, oproščena skrbi za otroke, oproščena torek zadnje naloge, ki bi bila utegnila napraviti dom vzdržljiv in pomemben zanje, je šla v pisarne, tovarne in svet. Ponosno je zavzelá mesto zraven moškega v delavnicah, opravlja isto delo, misli iste misli in govori iste besede kot moški. Emancipacija se je razvijala večji del v znamenju posnemanja. Nova ženska je začela sprejemati navade tradicijskoga, staromodnega moškega; posnema ga v kaji cigaret, v prostaški govorici in v njegovem agnosticizmu, in kot on si strže lase in se oblači v hlače.

Enaki posli, enaka okolica in enaki vplivi so iz dveh spolov naredili skoro enega. V teku enega rodu utegne postati potrebitno dati jima posebne znake, da se bo preprečilo neprijetne zapletljaje. Že danes človek včasih ni povsem gotov, s katerim spolom ima opravka.

Kako globoko spremembo predstavlja ženska brez otrok, ali mati samo enega otroka, v primeri z žensko iz preteklosti, dobimo pravo podobo šele, ako se spomnimo, s kako grozo so nekoč tako moški kot ženske zrli na jalovost. Do našega stoletja je bilo spoštovanje, ki ga je bila deležna ženska, v tesnem odnosu s številom otrok, katere je rodila. Posel ženske je bil, biti bodisi mati ali cipa, in prvo kot drugo, čim pogosteje, tem bolje. Tako iz krščanske Evrope kot poganskega sveta se je dnevnivo dvigalo milijon molitev k stotistem bogovom, da nakljoči dar otrok. Molili so se rožni venci, obiskovale božje poti, sveti kamni so izginjali pod kolenimi in ustnicami pobožnih romarjev. Med člani indijanskega plemena Maji so se zakonci brez otrok postili in molili ter prinašali rajkarsnjeja darila, da bi si pridobili milost v očeh božanstva rodovitnosti.

Zakaj nas slike, predstavljajoče materinstvo, tako ganejo in privabljojoče materinstvo, tako ženske zahtevajo solze v oči? Zato, ker predno so zrastla mesta, je obstajala potreba za mnogo otrok, in naša čustva so bila refleks te potrebe. Danes pa mestu ni treba, da bi se plodilo; s svojimi svetlimi lučmi in dolgimi nočmi je sposobno privabljati otroke iz neoslabljene kmetijskih ledij: novi Moloh, osvetljen od milijonskih luči najrazličnejših barv, razprostira svoje roke, in otroci prihajajo; prihajajo v trumah leta za letom in postajajo pametni in jalovi. Mesto ne veruje, da so otroci potrebitni, zato vadi ženske, da postanejo kortezanke; ne zahteva od njih, da bi se mazale z materinstvom.

Nežna čustva za materinstvo, ki včasih otajajo celo naše skepsične hladne duše, so plod mladostnih let, prebitih ra deželi, kjer so ženske še vedno rodile otroke; in naša čustva so ostala živa celo potem, ko so se razmere, pod katerimi so nastala, spremene in izginile. Kar nas je bilo rojenih proti koncu preteklega stoletja in smo zrastli v bližini odprtih polj, bomo verovali do konca — kakor se glasi neki slovenski pregovor — da "oni, ki nimajo otrok, ne poznačajo sreče"; in da vzgojiti družino kreplih sinov in ljubkih hčera je čin, ki zahteva več značajnosti in je končno morda večjega pomena, kakor pa slikati novo-impresionistične slike, skladati moderno glasbo ali pisati eseje o moderni ženi.

V zgornjem članku so podane, deloma dobesedno in deloma v bistvu, misli, katere je obdelal poznani ameriški modroslovni in socialni pisatelj dr. Will Durant v svoji obsežni knjigi "The Mansions of Philosophy" — Urednik

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

MATERINSKI DAN

V obrazju mestu Spodnjega Dravograda so velika žična

Postavljen sem bil na to mesto edini izhod po ce-

sto nekega dneva zdaj spomla-

di leta 1919. Tri četrt čez se-

je bilo, da naj prebivalci mesta je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

dem je bilo ter sem zračunal,

da imam stati na tem mestu še

Slovenska Svobodomiselna Podpora Zveza

USTANOVLJENA 1908

INKPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL.
Telefon: FULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 1393 E. 47th St., Cleveland, O.
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomočni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHEL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslujočih in mladinskih društva, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNKI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, O.
JOSEPH H. GRILLS, Box 69, Moon Run, Pa.
JOHN MARN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

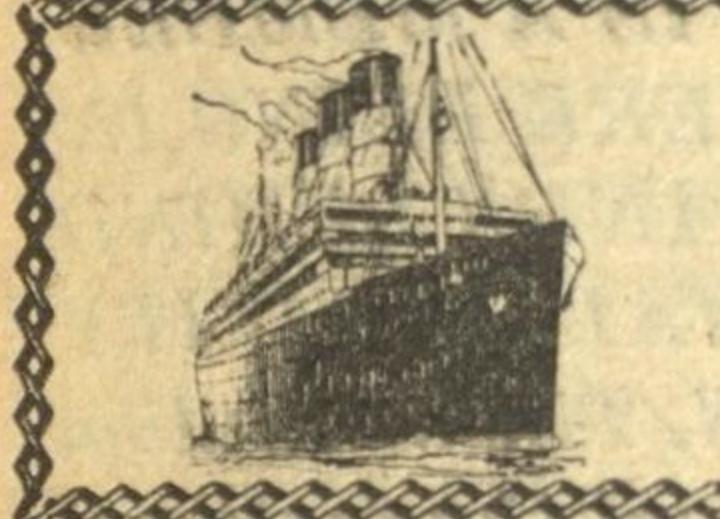
FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

UREDKNIK-UPRAVNIK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
GLAVNI ZDRAVNIK:
DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

ZADNJI KLIC

PISE CLAN S. S. P. Z.

Skupni izlet Slovenske svobodomiselne podporne zveze se zavrsi ta mesec. Na dan 18. maja odpelje izletnike ladja "Normandie" iz New Yorka. Tu je sedem dni časa, da se odločite. To je zadnji klic, zadnja beseda in zadnje vabilo.

Ako ste čakali do današnjega dne brez vsake odločitve, toda je bila in vas želja in hotej, da hočete letosno leto v domovino, potem velja vam ta ZADNJI KLIC. Odločite se! Pisite takoj na člana SSPZ, brata Avgusta Kollander-ja, 6419 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, da se vam vse potrebito takoj napravi in da se morete pridružiti temu skupnemu izletu.

Ako le namerava kateri član ali članica Slovenske svobodomiselne zveze potovati v domovino, potem bi morala biti njevna dolžnost, da se pridruži izletu naše Zvez. Ugodnosti so vse na naši strani. Potovanje v mesecu maju je najprikladnejše in najbolj prijetno, ni mraza in ne vročine. Ladja "Normandie" je znana po svoji hitrosti, udobnosti in postrežljivosti. Preko Francije je najkrajša pot. Maja 18. odpluje ladja "Normandie" iz New Yorka, dne 23. maja bodo potniki že v Havre ter še isti dan v Parizu, kjer prespijo noč v hotelu. Drugi dan se odpeljejo proti Jugoslaviji v posebnem železniškem voznu, kamor dosepejo 25. maja zjutraj ob deveti uri, to je v Ljubljano. Kje si morete mislit boljšo postrežbo? A poleg vsega tega imate s seboj vso pot spremiščevalca, brata Avgusta Kollander-ja, ki je član društva Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ, in ki je že tolkokrat vodil naše Slovence v Jugoslavijo.

Še je čas. In to je zadnji klic. Sedaj naj pade odločitev. Boljše je, da se odločite. Prilika je tako dobra in mična, da enake August Kollander, izkušen spremiščevalec, čez preko deset let in več. To je zadnji klic, sedaj se odločite.

To je zadnji klic, sedaj se odločite. Ali bi imeli isto priliko drugo

DOPISI IN POREČILA ČLANSTVA

VRTEC V GIRARDU ORGANIZIRAN

Girard, O. — Prihodnja seja našega društva se vrši dne 8. maja ob 1. uri popoldne v Nogodetovih prostorih, to pa radi tega, ker ob 2. uri po naši seji se vrši seja našega Vrtca št. 30. Na zadnjo sejo je prišlo prilično število mladih članov, ki so izveli odbor za tekoče leto.

Prosi se člane, da imate svoje otroke v društvu, da jih pošljete na sejo Vrtca ter tako pomagate do boljšega napredka naše mladine.

Bratski pozdrav!

SEJA FEDERACIJE IN DRUGO

White Valley, Pa. — Vem, da so vsa društva, ki spadajo k Federaciji društva SSPZ v zgodnjem Pennsylvaniji, prejela povrnilnice za prihodnjo sejo, katera se bo vršila 22. maja v Library, zatorej apelirana na društvo, da gotovo volijo in pošljejo svoje zastopnike na sejo. Po seji se bo vršil piknik.

Obenem tudi prosim vsa društva, katera še niso poravnala svoje članarine, da to storijo na prihodnji seji, ako jim je le mogoče. Bomo videli, koliko društev je, ki so v resnici agil-

na. Ali je vaše društvo med temi?

Na zadnji federacijski seji je bilo tudi sklenjeno, da Federacija in angleško poslujoče društvo št. 237 v Bridgeville priredita skupen piknik v Presto parku in sicer na 4. julija. Zastopniki, med katere je tajnik razdelil listke, so prošeni, da jih razpečajo, druge pa na prihodnji seji vrnejo, da se bo vedno, kdo bo imel večjo srečo.

Ne morem drugače kot da izrazim svoje mnenje še o neki stvari. Kar srce me болi, ko vidim v našem glasilu Napredek tako malo dopisov. Poglejte glasila drugih jednot, ki so polna dopisov od svojih članov. Koliko jih je pa v našem? Zelo malo, ali celo nič. Ne vem, zakaj imamo potem svoje glasilo? Seveda, glavni uradniki se pretej trudijo, a vsega sami ne moremo. Ako članstvo ne bo dopisovalo, nam tudi glasila nitrabe.

Ni moj namen kritizirati, toda naj povem še nekaj, namreč mnenje drugih članov. V glasili čitate potopis našega gl. blagajnika, ki se glasi "V deželi olja, mombaža in krav". Jaz mislim, da bi se lepše glasilo, aki bo zapisal "Moje potovanje po Ameriki" ali "Moji obiski". Seveda, kar se tiče druge pisave, nimam nič proti, ampak njegov okvir se nič kaj lepo ne glasi.

Še enkrat opozarjam vsa društva, da pošljete zastopnike na federacijsko sejo v Library dne 22. maja. Začetek ob 10. uri popoldne, starci čas. Na svetuje!

Jurij Previc, predsednik.

PREMALO ZANIMANJA

Indianapolis, Ind. — Tudi jaz sem se namenila nekoliko oglasiti, akoravno se še malo časa nahajam v tej naselbini. Že do sedaj pa sem dosti videla in slišala, kako se zanimajo za napredok naselbine. Le še takoj naprej in pomagajmo mladini, ker ona nas sedaj potrebuje. Pokazati moramo, da smo ji pripravljeni iti na roko, kar je v naši moči.

Zdaj, da je bila vdeležba na mladinski priredbi 23. aprila bolj slaba, akoravno so bile vstopnice samo po 25c. To je krivida staršev, ki se nečejo zanimati niti za prireditve, pri katerih nastopajo njih lastni sinovi in hčere. Gotovo bi bila dolžnost staršev, da bi šli vsaj pogledat, kaj se je mladina naučila, pa izgleda, da gredo rajte v kino gledališče. Upam, da boste pri prihodnji prireditvi pokazali, da vsi zanimate za napredok naše mladine in da cenite trud našega igrovodje F. Velikana, ki se toliko zanima za našo mladino in jo vzgaja v dramatiki. Vsemu odboru in igralcem gre vsa zahvala za prireditve, ki je bila v resnici krasna. Bile so tri igre in vse izvrstno igранe, tako da smo se prav pošteno nasmejali. Oni, ki niso prišli, se lahko kesajo, ker take prireditve ni vsaki mesec.

Našim mladim igralcem želim veliko uspeha, ko bodo šli 29. maja v Chicago. Prepričan sem, da se bodo dobro postavili, ker Mr. Velikan jih je dobro izučil.

M. R.

DRAMSKA PREDSTAVA

Center, Pa. — Dolgo že nisem videl nobenega dopisa. Izgleda, da vsak rajši bere kakor pa piše. Kako se imamo tukaj okrog? Tu, kjer sem jaz zaposlen (Union Colliery Mine Newfield), delamo dva dni na teden. Na Rentonu, kjer ima premogokope ravno ista društva, so začeli delati, nekoliko boljše. Kar se tiče drugih industrij, ki se nahajajo v bližnji okolici, obratujejo zelo slabce, od enega do dveh dni na teden. Veliko množino delavcev so odslovili za nedolčen čas.

Kar se tiče društvenega življenja, je pa precej živahnlo, le bati se je, če bo še nadalje ta-

ko slabo, da člani ne bodo zmogli asesmentov.

Na zadnji seji našega društva št. 102 SSPZ, ki se je vršila 10. aprila, je blagajnik sporočil, da je društvena blagajna pri kraju, zato smo še na isti seji sklenili, da se prirede veselica skupno z Vrtcem in sicer na 14. maja zvečer. Člani Vrtca se pridno učijo, ker bodo vprizorili dve igri na dotedeni večer. Na predstavi se bodo kaže tudi filmske slike, katere bo prinesel br. Vrhovnik iz Chicaga. Za ples bo igrala dobra unijska godba. Predstava se bo začela ob 6. uri, ples pa ob 8. uri. Vstopnina za oboje bo 35c za moške in ženske, za otroke pa 10c. Kar bo potrebno za ženje in lačne, po preskrbel obor.

Torej ne pozabite nas in se vdeležite naše priredbe z namenom vred na 14. maja zvečer. Ne bo vam žal.

Jack Peterrel, zapisnikar.

VESELICA FEDERACIJE V KANSASU

Franklin, Kan. — Federacija društva SSPZ v Kansasu bo 30. letnico SSPZ proslavila z veselico, katera se bo vršila v soboto 28. maja ob 2. popoldne. Priredba se bo vršila na Yale. Vstopnina za moške je 25c, za ženske pa 10c. Igrala bo prvo vrstna godba, tako da se bo vsak član lahko zasukal, bodisi star ali mlad. Za ostalo potrebo bo tudi odbor poskrbel.

Torej člani, ne pozabite priti 28. maja na Yale in vabi se tu.

Frank Nolimal, zapisnikar.

DRUŠTVO ST. 172

Library, Pa. — Članstvo društva št. 172 se obvešča, da se polnoštevno vdeleži prihodnje seje, katera se bo vršila dne 8. maja ob 2. uri popoldne. Seja bo zelo važna, kajti kot veste, se bosta v kratkem vršila tudi dve pikniki, 22. in 29. maja. Zato bo treba izvoliti odbor za oba piknika. Torej pride govoriti vse na sejo dne 8. maja ob 2. uri popoldne!

Anton Kuna, zapisnikar.

20-LETNICA DRUŠTVA ST. 158

Massillon, O. — Naše društvo št. 158 bo praznovalo svojo dvajsetletnico dne 14. maja s plesom in zabavo v Kalman dvorani na Walnut rd. S. E. Igrala bo godba Happy-Hi Hat Orchestra iz Barbingtona. Občinstvo in društva iz bližnjih mest ste uljudno vabljena, da nas posetite in v enakem slučaju vam vrnemo. Za postrežbo bo bo skrbel zato odbrani odbor.

Albin Osredkar, tajnik.

MLADINSKA PREDSTAVA V MADISONU

Madison, Ill. — Štovana brača i sestre, majke i očevi, meni je, da se vse posamezničimo, da so mu klečeče zdrsnile. Z združenimi močmi privlečeta Zevnika nazaj na stol in mu izrujejo pravni zob. (Ampak ubogi Zevnik se jih bo spominjal, ker ima vse ustva razmesarjena.) Potem pa vpraša za račun. Njemu tudi računa 20 kron za zob, ker pa sta mu tudi enega zdravega izdrli, pravi, da naj bo oni povrhu. Zevnik se pa odreže: "Jaz tudi računam 20 kron za zob in ker ste mi enega zdravega izdrli, vam nisem nič dolžan. Zob za zob!" Zbogom, gospoda konjedera!

Opisal sem le nekaj poglavijnih točki te igre, ki vsebuje dve dejanji. Vsi prijatelji dobore zavabite iz okolice Pittsburgha, da vstopnina na predstavo 25c, na vratima 30c.

Još nešto! Vidite, promislite i posjetite nihovi prvi nastup, pa baš zato, što si jesu zbrali tako ljepi dan, Mothers Day, ki pada istog dne 8. Maj. Barem članovi društva po možnosti morajo posjetiti ovu zabavo sa predstavom, koja će se obdržavati na 1406 i Madison Ave.

Naprošen je i direktor Vrtcev brat M. Vrhovnik, da nas malo poišče v naši naselbini Madison. To željeno bi bilo od svega članstva društva št. 28. Matt Lisac, zabavni odbornik.

PREDSTAVA IN PLES

East Pittsburgh, Pa. — Dejavne razmere so pod ničlo, zato jih ne bom omenjal, da pa ne bom kar umrl od žalosti, bo dramski odsek samostojnega društva Danica priredil semešno igro z imenom "Lažizdravnik". Tukaj hočem nekoliko opisati to igro, da boste vedeli, da jo je v resnici vredno iti pogledati.

Zdravnik odhaja od doma in pusti samega sluga Buštjana doma in mu da navodila, kaj ima delati; v resnici pa sluga ni upošteval zdravnikovih naročil. Nato pride v sobo njegov prijatelj Lipe in se začenata pogovarjati, kako bi prišla do kaj denarja. Kar pa nekaj pade Lipetu v glavo in vpraša Boštjan: "Ali se nič ne razumeš na zdravila?" — "O da, pa še kaj?" Ko sem bil pri sanatejih, sem skoro prišel do sekundarja. Ali veš, kaj je sekundar?" Med tem pa pride pismeno načrto 50 krov. Ko vpraša po zdravniku, sluga Boštjan odgovori, da zdravnik danes ne bo domov, ker ima precej važnih poti. "Saj denar lahko izročite meni. Ali mi ne zaupate?" — Seveda! In tako mu poštar odšteje vsoto.

Ko pismeno odide, se Boštjan in Lipe začenata srečati: "Kdo zna pa zna!" Sedaj se pa treba kar hitro spraviti na pacienta. "Samo prej moram pogledati, če so vsi novi, drugače name bo slaba predla." Boštjan in Lipe gre na delo! Lipe gre na delo in pokliče prvega pacienta, kmetka Preklo. Njega hudo vije po trebuhi, da se kar zvija od samih bolečin. Sluba Boštjan ga dobro preišče in mu pove, kaj je narobe z njim, zraven mu pa še zdravila zapiše. (Le to je njegova sreča, da jih ni izplil!) Zaračunala sta mu 10 kron. Nato pokliče kmetko Jerry, katero tudi dobro preišče, pa ji pravi: "Srečni ste, da ste prišli ob pravem času." Lipe gre na delo in pokliče pacienta, ki zna da bo zdravnik dobro počudil.

"Avtokratska diktatura ne krši le sleherni princip amerikanizma—krši tudi nauke človeškega roda . . . Ako naj imamo družbo mož in žena, svobodno v mišljenu in dejancu, kjer bo moči imeli pravico poizkusiti nove načine ali obdržati stare—ako hočemo ohraniti svobodno Ameriko, potem je jasno preko vsakega dvoma, da niti fasizem niti komunizem ne nudi najmanjše nade."

Ne na razpotju, temveč na koncu ene poti

"Ne nahajamo se na razpotju. Obrniti se ne moremo k socializemu, niti ne k fašizmu in komunizmu. Nahajamo se na koncu ene poti, in priselj je čas, da utremo novo stezo—stezo, ki bo vzelja fundamentalne nauke preteklosti ter jih uporabila v modernem svetu, kakšnega poznamo mi."

Zevnik pride z obvezano glavo, ker ga strašno boli zob in prosi, da mu ga takoj izderejo.

Torej gresta na delo. Prvi zob, ki mu ga izdereta, je bil zdravnik, ki je močni privlečeta Zevnika nazaj na stol in mu izruje pravni zob. (Ampak ubogi Zevnik se jih bo spominjal, ker ima vse ustva razmesarjena.) Potem pa vpraša za račun. Njemu tudi računa 20 kron za zob, ker pa sta mu tudi enega zdravega izdrli, pravi, da naj bo oni povrhu. Z

DO YOU KNOW THAT -
SSPZ HAS SIX MODERN PLANS OF
LIFE INSURANCE?

PROGRESS

"NAPREDEK"

"The best preparation for the future, is the present well seen to, and the last duty done."

We Parade on 29th

First Vrtec Cultural Festival Marks Another Step of Pioneer Work in Our Fraternal Life

JUVENILE UNITS FROM 4 DIFFERENT STATES WILL PARTICIPATE IN FORTHCOMING CHICAGO EVENT

By MIRKO G. KUHES

Our Society, the youngest of the four national fraternal organizations among the Slovènes of this country, has probably introduced and is practicing more various innovations in the fraternal field than any of its three bigger sisters. This does not apply to fraternal insurance only, but to many other activities that go hand in hand with fraternalism and make the latter more practical and useful for our welfare.

Many of these innovations or novelties have been, as in other fields of human endeavor, opposed, resisted and handicapped by some of our own most faithful members, not because these members wanted to harm the Society, but because they thought that things must go on as they did years ago—in the old-fashioned, primitive manner. It was so when women were first admitted into the Society, when the Juvenile Department was organized way back in 1915, when the first steps were taken toward organizing English-speaking lodges more than 11 years ago, and again when the doors were opened by the Supreme Board in 1933 to establish independent Vrtec Units under the guidance of local Senior Lodges. Since the English Speaking lodges came into the existence, the door was opened to greater and better social activities as well as the athletics.

Now we are opening the great portals to the field of culture, but we are doing this in an unorthodox manner. We are beginning with our juveniles, members of various Vrtec Units.

The FIRST VRTEC CULTURAL FESTIVAL will become an established fact on May 29th in Chicago, when the best talent of six Mid-West Vrtec Units will parade before a capacity crowd at the SNPJ Auditorium and exhibit to Chicagoans and the visitors from the neighboring towns the caliber of ability of our youthful members. Indeed, this will be an epochal day for the pages of history of the SSPZ.

It has been definitely established that in addition to two Chicago Vrtec units four out-of-town juvenile groups will be featured on the program. These include the energetic JUGOSLAWS from Indianapolis, who will stage two plays, both in Slovène language. "Poštana skrivnost" (The Postal Mystery) and "Ribenčan Urban" are both comedies which should especially be welcomed by the adults. Advance reports tell us that Indians will surprise everyone.

Spartan Juniors from Cleveland will present an English skit entitled "The Rat Had It Coming To Him," which in itself should be of great interest. It smells (we guess) of a revenge, and don't we feel good, when the culprit gets what's coming to him? Cleveland has always led the way in dramatics among the American Slovènes, and we are positive that these youngsters will carry on the reputation created by Cankar and Verovšek dramatic clubs of our metropolis.

When Vrtec No. 11 was organized in Collinwood (Cleveland to us), the members went out to look for a proper name. They returned and called themselves OUTLOOKERS. The story may be only a yarn, yet we know that their orchestra has made more people lookout for the SSPZ than any other product of our Cleveland lodges. On May 29th these youngsters will play during the program and in the evening for the dance in the upper hall. I am sure that all Chicagoans will be proud of having the boys from Collinwood

Center, Pa., Vrtec Will Present Play

Juvenile Director Vrhovnik Will Show Movies of SSPZ Activities

CENTER, Pa. — I take this means of informing members of the SSPZ and its friends in this and nearby communities that once again there are going to be big doings at the Center Slovene Hall, given by the SSPZ Senior Lodge No. 102 and Vrtec No. 77. On May 14, a play will be given by the Vrtec, the title of the play is "The Wrong Suitcase." It is in two acts and very comical. I am sure everybody will enjoy it.

Following the play, Bro. Michael Vrhovnik, the juvenile director of the SSPZ, will show moving pictures of the various activities of our Society. We all look forward to his visit with great anticipation. We shall conclude the evening with dancing, for which the music will be provided by the Jolly Juniors Orchestra of Center, Pa.

The program will begin at 7 o'clock in the evening. We extend a most cordial invitation to all members and friends, young and old, to join us and have a good time on this occasion.

Elizabeth Knafele,
Sec'y Lodge 102.
Helen Knafele,
Sec'y Vrtec No. 77.

Spartans Tackle the Comrades in Opener

CLEVELAND, O.—Spartan baseball team will open its 1938 season against the Comrades on Friday, May 6 at Gordon Park No. 4. The starting line-up, as yet, has not been decided by manager Rudy Lisch. Who the roster of fifteen will include probably won't be known until just before the game time Friday. The reason for this is that manager Lisch has had so much good material on his hands that he has been unable to decide which fifteen would constitute the best team.

Lisch, apparently well satisfied with the showing made in practice, expressed his belief that the boys would have a successful season and would offer much competition to the other teams seeking I-L laurels.

Incidentally the Inter-Lodge this year is composed of eleven teams, almost double that of last year. The number of teams entered makes it necessary to have teams playing every day. All Monday, Wednesday and Friday games are to be played at Gordon Park No. 4 while Tuesday and Thursday games will be played at Kirtland which is located at 49th and the lake front.

The Spartans displayed some of their power by defeating the CFU Strivers, a newly entered team in the I-L, by a score of 10-3 in an exhibition game last Friday.

The Spartan team promises to go places this year but it can do so only with your support. So come down and root for the boys on Friday, May 6, at Gordon Park No. 4. Game starts at 6:30 p.m. sharp.

Stan Zore

The young bachelor was asked which he thought were happier, people who were married or people who were not.

"Well, I don't know," he replied, "sometimes I think there is as many as is that ain't, as aint that is."

among us and that their performance will be the talk of the town.

Just one hundred miles north of here we have Milwaukee Vrtec No. 33, one of the youngest active units in the Society. The age itself is no indication of their ability, for all of us who have seen and heard these youngsters perform previously are assured that they will make a creditable showing at our Festival.

Here in Chicago we have two active juvenile groups, Rožnik Juniors on the West Side, and Trail Blazers Juniors. Both units are in intensive training for the forthcoming event, and if the secret preparations indicate anything, they both have something up their sleeve, a surprise package that will be opened on the stage on the 29th.

The intention of your reporter is not only to inform the readers of our forthcoming program, but to call their attention to the fact that THIS will be the first affair of its kind ever presented to SSPZ membership anywhere in the United States. We believe that this is "a natural" and that the limited space in the hall will not accommodate all that will want to attend an all-afternoon-evening affair. Tickets will be withdrawn from sale as soon as the required number is disposed of. We therefore recommend that you arrange for your ticket immediately.

Our out-of-town members will have a splendid opportunity to visit Chicago and "take in" the Festival on the 29th due to two holidays over Decoration Day. Therefor, if you are planning on a trip this month, why not hit the Chicago trail over the holidays?

NOTE: ALL MEMBERS OF THE COMMITTEE FOR THE VRTEC FESTIVAL AS WELL AS THOSE IN CHARGE OF THE PROGRAM AND OTHER WORK, PLEASE NOTE THAT THE COMMITTEE WILL MEET THIS THURSDAY (MAY 5th) AT BERGER'S AT 7:30 P.M.

GIRARD LODGE ORGANIZES ACTIVE VRTEC

Three cheers and a big "hooray" for Lodge No. 18 of Girard, Ohio, for through the co-operation of its officers and a majority of its members, Vrtec No. 30 has finally been made over into an ACTIVE unit with its own board of officers and administrators. Although it was predicted more than a month ago that this change would sooner or later become a reality, it was not until early last week that formal announcement came of its official establishment was received at the Home Office. With the announcement came the names of the officers who have been elected to serve out the balance of the 1938 term. They are as follows:

Anna Rovan, Administratrix
Julia Pirc, Ass't Admin.
Joseph Leskovec, President
John Kunstel, Vice-President
Irene Rovan, Secretary
Mary Leskovec, Treasurer
Elsie Dezman, Record. Sec'y
To these officers and to the members of both the senior and junior units, we extend our sincerest congratulations and well wishes. May your fraternal path in the future be studded with one big success after another. Again, congratulations to you, one and all.

Spartan Jrs. Hold Social

Cleveland, O.—Spartan Jrs. will hold a social on Friday, May 6. The affair will take place in the lower hall of the Slovene National Home at 7:00 p.m. at which time Frank Ilc will show movies of the 1937 Olympics and some cartoons. Dancing will follow the movies at 8:30 p.m. Music will be furnished by Johnny Sulen and his orchestra. The admission is only 20c.

All benefits of this social will go towards defraying expenses of our dramatic group's trip to Chicago to represent the Spartan Jrs.

at the First International Vrtec Cultural Program in May.

We should like to see all of the Spartan Jrs. and their parents and friends present. We also wish to extend a most hearty invitation to Spartans, Outlookers, Utopians, and all other SSPZ lodges.

Spartan Jrs.

"Where'd you get that girl you were out with last night?"

"I was driving around in the new car and picked her up."

"What new car?"

"The car I had to get to drive back and forth to the house."

"What house?"

"The house I bought to put the furniture in, of course."

"Furniture?"

"Sure. The furniture I had to buy to put the ash trays on."

"What ash trays?"

"The ash trays I got for saving cigarette coupons."

Singers Praised For Performance In La Salle, (Ill.) Concert

Approximately 200 singers participated at a joint concert in La Salle, Illinois, Narodni Dom on Sunday, April 24, 1938. The following singing groups were represented: Soča, La Salle, Ill., Prešeren, Slovan and Sava, Chicago, SND Club from Waukegan, Ill., and Naprej from Milwaukee. The largest crowd on record taxed the capacity of the spacious hall, hallway and stairs. It appeared that the entire central Illinois joined the gala singing festival. In the Daily Post-Tribune (La Salle) Edna Kay Gibson commented on the performance of individual groups as follows:

"The opening number 'Poždravljeni,' a welcome song with words by Fred Malgai, a member of the local club, set the keynote for the program that was to follow. 'The Blue Danube Waltz,' translated into Slovène, was the feature number of the La Salle club, but no offering during the entire two hours of continuous singing was received more enthusiastically than 'The Glow Worm,' sung in English, the song featuring an obligato by Mrs. August Kramer of Cicero, Ill. . . . Mrs. Mary Banko directed.

"The next group of singers was the Naprej club of Milwaukee, who contributed four numbers, featuring sixteen male members singing a cappella 'Križavna kosa,' joined by an equal number of women for the concluding numbers . . . 'Križavna kosa' appeared to take fancy of the audience . . . Stephen Juršik directed the Milwaukee club.

"The Prešeren Club of Chicago followed . . . three Slovène numbers were presented under direction of Prof. F. J. Kubina. . . 'The Threshing Song' set the audience into a burst of applause . . .

"Jacob Muha directed the two Slovène numbers given by the Sava club of Chicago, with Mrs. Muha at the piano. The only group to sing without music, the clear, full tones of singers were a delight to hear."

"A male quartette from Prešeren club of Chicago proved an added attraction at this time . . . entertaining with songs in both languages and as an encore returned to sing a gay Slovène air that literally brought the house down. The audience would have welcomed a bit more from this group . . .

Chicagoans Please

"The Slovan club of Chicago opened with Johann Strauss composition, the air familiar to all music lovers. The second scheduled number on the program by this group was substituted with two other Slovène songs that rounded out perhaps the most polished performance of any visiting club heard during the afternoon. The women of this club were attired in light colored formals and presented a most pleasing appearance, the club singing under the direction of Mirko G. Kuhel."

"The concluding numbers on the program were given by the SND club of Waukegan, whose second composition, 'Tales of the Vienna Forest,' proved one of the highlights."

"The concluding numbers on the program were given by the SND club of Waukegan, whose second composition, 'Tales of the Vienna Forest,' proved one of the highlights."

"As a grand finale members of the various clubs joined in the song 'Naša Zvezda' . . .

ABOUT FIVE AND ONE-HALF BILLION DOLLARS WAS PAID OUT IN BENEFITS BY FRATERNAL BENEFIT SOCIETIES OF THIS COUNTRY SINCE ORGANIZATION, officials of the National Fraternal Congress of America, Chicago, and member societies announce, with the opening of Fraternal Week, May 2 to 8. This sum, if distributed now, would provide every person and child in the United States nearly \$42.

Fraternal Week is an annual observance during which fraternal members throughout the country hold special lodge meetings, parades, pageants, drills and juvenile member demonstrations. The institution for a great many years has provided not only necessary life insurance protection, but has gone far to relieve public distress, and ill-health through building and maintaining fine sanatoria and homes for the juvenile and aged. It has contributed much to the community social life through the years by reason of its unique lodge system which is a medium for developing better friendship and understanding between individuals.

APPROXIMATELY ONE IN EVERY 14 PERSONS IN THIS COUNTRY, ADULTS AND CHILDREN, IS A MEMBER OF A FRATERNAL BENEFIT SOCIETY, THERE BEING IN ALL SOME 8,000,000 MEMBERS. THERE STANDS BEHIND THIS VAST PROTECTIVE AND BENEFICIAL ACTIVITY APPROXIMATELY \$1,000,000,000 OF ASSETS. The institution last year had an income of nearly \$186,000,000 and the fraternal insurance in force totals about \$6,000,000,000.

Fraternal Week is being celebrated in every city, community and hamlet in the United States under the auspices of the National Fraternal Congress of America in line with the proclamation by Mrs. Dora Alexander Tally, president, who is head of the Woodmen Circle, Omaha, Neb. Its purpose is to publicize the unusual benefits of the fraternal system, which include inexpensive life insurance, the lodge system, which stimulates neighborhood activities and good will, its tuberculosis sanatoria, homes where orphans of deceased members are raised to be good citizens, and the other home for the aged whose incomes have ceased. THE POINT NEVER TO BE OVERLOOKED IS THAT THE FRATERNAL SYSTEM IS NOT FOR PROFIT.

Important Meeting of Lodge No. 172

LIBRARY, Pa. — Again I wish to announce to all the members of the SSPZ Lodge 172 to attend the meeting on May 8th in full number. There are many important things to be discussed and taken care of immediately, since we have two picnics on hand.

The first picnic is that of the SSPZ Federation to be held on May 22 at the former Whippoorwill Grove. The place, as most of you know, is under a new management and has been completely remodeled. Everything has been done to make things run along more smoothly. The music engaged for this affair is "Paul Dolinar and His Polka Swingers."

The second picnic is that of our SSPZ Lodge 172, to be held at Library on new grounds, with the Bergant Sisters filling the air with all types of rhythm or what have you? The Big Apple—

Since this picnic is our one and only affair of the year may I say that we expect to see all you SSPZ boosters on both occasions.

So until then—here's hoping you will keep these dates in mind and make it a date to be out—I remain,

Fraternally yours,
Helen Dermotta,
Sec'y 172

Inter-Lodge League Schedule

Friday, May 6th—Spartans vs Comrades, Gordon Park No. 4.

Monday—Gordons, Lithuanians vs Loyalties.

Tuesday—Kirtland, Orels vs Betsy Ross.

Wednesday—Gordons, Strivers vs Utopians.

Thursday—Kirtland, Spartans vs Zumberaks.

Friday—Gordons, Pioneers vs Ct. Baraga.

Comrades, bye.

Victorians

CHICAGO, Ill. — The Victorian meeting will be held on Thursday, May 5, at Berger's Hall, 2653 S. Lawndale, at 8:30 p.m. Please let's attend as there will be a prize given—maybe you'll be the fortunate one!

The committee is working on a moonlight picnic, which will be held on June 18 at Kegl's beautiful grove. This is just a reminder so that each and everyone of you will save that day open and attend the fun that everybody longs for and desires to have.

As Joan mentioned in her article, I repeat: Thanks to all the members—Balkans, Trailblazers, and the many friends who cooperated to attend and make our spring dance a success.

Members of Victorians—please pay your dues and be present at the meeting.

Fraternally yours,
Mary E. Novak,
Sec'y-Treas.

Notice, Outlookers

CLEVELAND-COLLINWOOD, O. — Due to the Vrtec 5 Social to be held this Friday, May 6, our meeting will have to begin earlier than usual. Please be at the hall promptly at 7 p.m.

After the meeting, all of our members interested in the Social will go down together. Tickets are 20c and can be secured at the meeting from Mr. Zaman or our vice-president Mrs. Sophie Kovic.

Valeria Arnel,
Sec'y Vrtec 11

NOTICE TO SPARTAN JUNIORS

Cleveland, O. — Spartans Jr. will hold baseball practice on Thursday May 5 at East Madison Play ground at 6